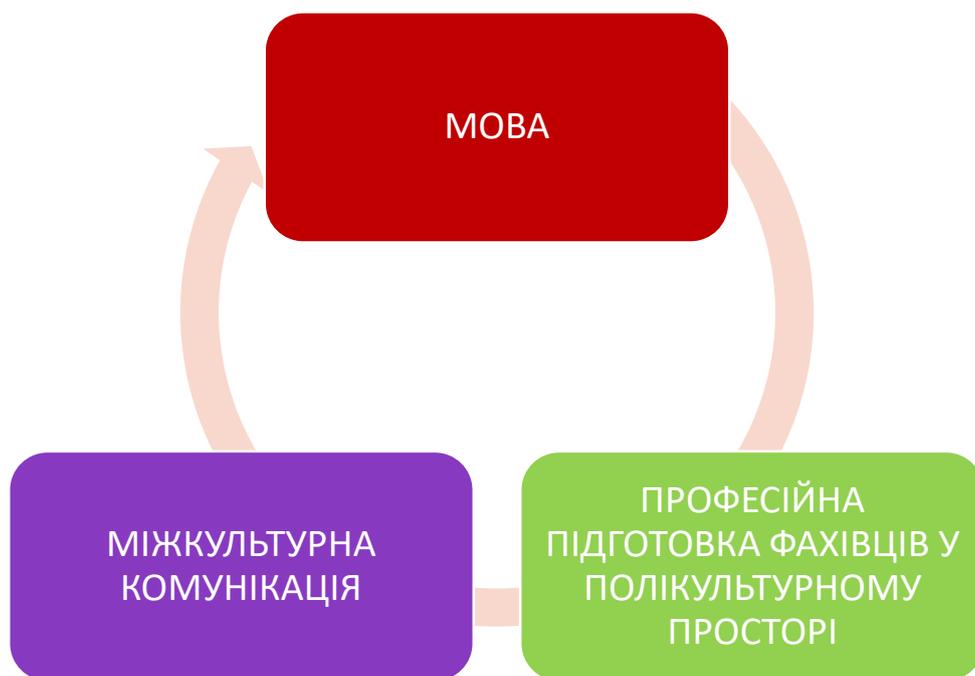

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ І

ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ

ХАРБІН – 2025

ОДЕСА – 2025

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Державний заклад

«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського» (Україна)

Кафедра перекладу і теоретичної та прикладної лінгвістики

Освітньо-культурний центр «Інститут Конфуція»

Інститут педагогічної освіти і

освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (Україна)

Харбінський інженерний університет (КНР)

Намсеульський Університет (Республіка Корея)

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ
І ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ**

Харбін – 2025

Одеса – 2025

УДК: 378:81'25-027.512(062.552)

Авторський знак: А43

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол № 16 від 29 травня 2025 року)*

Актуальні проблеми філології і професійної підготовки фахівців у полікультурному просторі: Міжнародний журнал. – Випуск 8. – Харбін : Харбінський інженерний університет, 2025 – 146 с.

© Харбінський інженерний університет (м. Харбін, КНР), 2025

© Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса, Україна), 2025

<i>Листопад Наталя.</i> Можливості використання імерсивних технологій в закладі фахової передвищої освіти.....	83
<i>Листопад Олексій.</i> Креативний потенціал як важлива складова креативної компетентності здобувачів освіти.....	87
<i>Лю Юйцзе, Малакі Кароліна.</i> Мультимодальний підхід до викладання східних мов: дослідження ефективності в контексті розвитку міжкультурної компетенції у майбутніх вчителів.....	91
<i>Мардарова Ірина.</i> Впровадження технологій гейміфікації в цифрове освітнє середовище закладу вищої освіти.....	93
<i>Muzychenko Ganna.</i> Political Science Education in Modern Ukraine: Navigating Eurasian Directions of Scientific Research.....	97
<i>Попович Елеонора.</i> Особливості перекладу епітетів.....	102
<i>Постригач Надія.</i> Теоретичні аспекти розробки курикулуму у міжнародному науково-освітньому дискурсі.....	105
<i>薛贺予.</i> 脑文本重构——《美国式婚姻》中瑟莱丝蒂尔的成长.....	109
<i>Чжан Чи.</i> Особливості перекладу директив європейського союзу українською мовою.....	110
<i>Zhang Yi.</i> Research on the Cultivation Mode of Civic Education in College English Teaching.....	114
<i>黄纯懿, 吕佳颖.</i> 中国高校国际组织人才培养创新研究.....	115
<i>Ivanenko Alexander V.</i> To the Origin of the Oikonym FUN(N)A.....	116
<i>Ищенко Анна.</i> Дипломатичні документи: жанри та сфери актуалізації, лінгвістичні маркери англійськомовних дипломатичних текстів.....	121
<i>Цун Ченцзюй, Гаврилюк Ксенія.</i> Роль цифрових технологій у мультимодальному навчанні східних мов у педагогічному університеті.....	125
<i>Шетеля Ярослав М.</i> Історичні передумови запозичення німецької (австрійської) лексики в діалектній вокабулярій українців закарпаття.....	127
<i>王晨曦.</i> 利用中国民间音乐艺术进行青少年教育.....	131
<i>王盈, 王慧.</i> 《蔚蓝色的岛》中的空间意象与北方书写.....	134
<i>吴越.</i> 推进区域国别研究高质量内涵式发展的路径探索.....	134
<i>Zhang Junnan.</i> Quantifying Power Distance in U.S. Presidential Inaugural Speeches: an Nlp Approach.....	135
<i>Zhang Xinyue.</i> Application of Culture-Loaded Words in Subtitle Translation from the Perspective of Skopos Theory: a Case Study of “Lighting Up the Stars”.....	137
ІНФОРМАЦІЯ ПРО УЧАСНИКІВ КОНФЕРЕНЦІЇ.....	138

11. Lehmann W. P. (1986). *A Gothic Etymological Dictionary*. Leiden : Brill.
12. Orel V. E. (2003). *A Handbook of Germanic Etymology*. Leiden ; Boston : Brill.
13. Uhlenbeck C. C. (1900). *Kurtzgeasstes etymologisches Wörterbuch*. Leiden. Zweite verbesserte Auflage. Amsterdam. Johannes Müller.
14. [https://wikipedia.org/wiki/Лучистое_\(Крым\)](https://wikipedia.org/wiki/Лучистое_(Крым)).

Анна Іщенко

студентка 3 року навчання

спеціальності 035 Філологія (перша – англійська, друга – китайська)

факультету іноземних мов,

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет

імені К. Д. Ушинського»,

Одеса, Україна

Дипломатичні документи: жанри та сфери актуалізації, лінгвістичні маркери англійськомовних дипломатичних текстів

Ключові слова: дипломатичні документи, дипломатичні жанри.

Вступ. Сьогодні дипломатична документація відіграє ключову роль у регулюванні політики держав, допомагає їм створити плацдарм для пропозицій угод, запровадження вигідної політики. Посібники, які містять інформацію про правильне складання документів, написані ООН та є частиною англійськомовного офіційно-ділового дискурсу. Відповідно до цього нагаймо постає також питання про переклад. Серед відомих вчених питанням про переклад, в особливості англійськомовному дипломатичному дискурсу, приділили увагу такі вчені, як Н. Кащишин, М. Поліщук, О. Мацько, О. Пазинич, Б. Томалін, що засвідчує *актуальність* порушеної тематики.

Виклад основного матеріалу. Дипломатичні документи – одна із форм дипломатичної діяльності держави спрямована на здійснення цілей і завдань зовнішньої політики. Не менш важливою є мова дипломатичних документів. Оскільки дипломатичний стиль є підстилем офіційно-ділового підстилю, їхня специфіка частково збігається. Риси, притаманні документам офіційно-ділового підстилю, були чітко сформульовані М. Зубковим:

- нейтральний тон викладу змісту (лише в прямому значенні);
- точність та ясність, поєднані з лаконічністю, стислістю, послідовністю викладу фактів;

- документальність, наявність реквізитів, котрі мають певну черговість, що дає змогу довго зберігати традиційні стабільні норми;
- наявність усталених одноманітних мовних зворотів, висока стандартизація викладу;
- суворе регламентація тексту (для чіткої організації текст поділяється на параграфи, пункти, підпункти) [2, с. 27-28].

Як зазначає Барстон, головними жанрами дипломатичної кореспонденції є ноти, ноти вербальні, меморандуми, пам'ятні записки. Меморандуми про взаєморозуміння (MOUs), договори та постанови відрізняються більшою офіційністю. Такі типи взаємодії як звіти, брифінги, промови, прес-інтерв'ю та декларації також є невід'ємною частиною дипломатичної кореспонденції [5, с.41].

Головною функцією *нот вербальних та звичайних* залишається повідомлення про набуття чинності якоїсь угоди: реєстрації пактів, офіційних протестів, тощо. Ноти відрізняються своїми сталими кліше [5, с. 41].

Листами зазвичай обмінюються безпосередньо керівники держав з ціллю підняти питання про політику чи запросити її пояснення, встановити позиції чи продемонструвати претензію. Листи вважаються особистою формою дипломатичного листування, тому є менш офіційними [5, с. 42].

Меморандумом слід називати детальний виклад фактів і аргументів, який може містити попередження, рекомендації, деталі, що будуть пояснювати окремі положення договорів чи угод, де без них деякі питання не є однозначними [5, с. 42].

Пам'ятні записки (aid-memoire) – це офіційні заяви, які використовують, щоб підсумувати візити, ствердити адміністративні та політичні зобов'язання, тощо. Вони також пишуться з використанням третьої особи однини [5, с.42].

Резолюціями вважаються формальні заяви, які використовуються державами для письмового фіксування підсумків конференцій і самітів [5, с.42].

Комюніке (повідомлення) – це дипломатичні документи, які охоплюють порядок денний зустрічей глав урядів та складаються після них. Головними рисами вважаються точність, вибірковість у поданні інформації, короткі абзаци з

проміжками між ними, написані зрозуміло [5, с.43].

Меморандуми про розуміння використовують, щоб регулювати відносини поза Міністерствами закордонних справ. Вони використовуються для контролювання наслідування договорів і реалізації процедур та збереження конфіденційності [5, с.43].

І остання категорія дипломатичних документів – *це брифінги*, які складаються з документів, створених для інформування закордонних міністерств та глав державних урядів у політиці тієї чи іншої країни. Брифінги обов'язково мають пояснювати причини та постанови [5, с.43].

Головні принципи дипломатичної мови були складені Організацією Об'єднаних Націй та описані у двох ключових документах: *United Nations Correspondence Manual* (United Nations, 2000) та *United Nations Editorial Manual* (United Nations). Перший посібник містить у собі керівництво, як складати та редагувати документи, публікації та інший письмовий матеріал, другий допоможе знайти правильні звернення до посадових осіб на різних рівнях державного управління [5, с.43].

Дипломатичні документи сповнені формальностей, оскільки належать до субстилю офіційно-ділового дискурсу: текст обов'язково має містити кліше, не має містити емоційних навантажень тощо. Відзначимо, що всі дипломатичні документи можуть бути написані тональністю пошани замість нейтральної, зазвичай містять ухильність замість точності, є лаконічними та обов'язково відповідають етикетним нормам [4, с. 123-125].

Більшість дипломатичних документів містять спеціальні терміни, кліше, які будуть притаманні виключно їм. Згідно з класифікацією Н. Кашишин, термінологію дипломатичного дискурсу можна в цілому поділити на три великих категорії:

- 1) спеціальна лексика;
- 2) науково-технічні терміни;
- 3) загально-вживана лексика [3, с. 313].

До спеціальної лексики відносяться назви організацій, органів, процедур,

посад, термінологічних одиниць (*convention, ratification, parties*) [3, с. 313].

Науково-технічна термінологія має функцію конкретизації чи номінації та поняття чи проблеми, а не розгляду чи дослідження. Відповідно до цього, ця група термінів переслідує інформативні цілі, а не наукові (*International Court of Justice, financial budgetary, to bear expenses*) [3, с. 313].

Коли справа стосується загальноживаної лексики, то зазвичай словникове значення не відповідає тому поняттю, що мається на увазі у дипломатичній документації (*to invite* – пропонувати) [3, с. 314].

Також, як зазначає дослідниця, існують ще декілька важливих лексичних груп, які безперечно наявні у текстах дипломатичних документів: ксенізми, конектори-архаїзми та дискурсні маркери [3, с. 314].

Ксенізмами вважаються неасимільовані латинські та французькі слова і вирази, що одержали термінологічне маркування в дипломатичних документах (*persona grata, the quorum, status quo*). Деякі з них у дипломатичних документах набувають іншого, несловникового значення *ad referendum*, дослівно «на розгляд, для доповіді», у мові дипломатії має значення «що потребує наступного підтвердження компетентним органом» [3, с. 314].

Такі слова, як *hereby, hereafter, therewith*, дослідниця відносить до окремої групи конекторів-архаїзмів. Зазначається, що вони є традицією англомовного ділового спілкування і характеризуються певним ступенем термінологічності. Багато з них у текстах дипломатичних документів набувають несловникового значення (*whereas* – беручи до уваги) [3, с. 314].

Також невід'ємною частиною лексичного наповнення дипломатичної документації є дискурсна лексика, яка, відповідно, і допомагає вирізнити його від інших дискурсів. Ця лексика притаманна виключно текстам з дипломатичною тематикою [3, с. 313]. Деякі дипломатичні документи, які є формальними для керівництв держав, інколи складаються з кліше і обов'язково перекладаються на іншу мову.

Висновки. Отже, дипломатична документація відіграє вирішальну роль для міжнародної політики, а відповідно для цього вміння її перекладати є

ключовою складовою компетенції будь-якого перекладача. Кожен жанр дипломатичного документу є свої сфери використання, кліше, особливості використання тієї чи іншої лексики. Загалом лексику можна поділити на загальноживану, науково-технічну та спеціальні терміни.

Література

1. Зубков, М. (2003). *Сучасна українська ділова мова* (3-тє вид.). Торсінг.
2. Кашишин, Н. (2016). Особливості дискурсу та терміносистеми англомовних дипломатичних документів. *Наукові записки. Серія: філологічні науки*, (81), 312–316.
3. Куньч, З., Куньч, М. (2014). Особливості дипломатичного мовлення як різновиду офіційно-ділового стилю. *Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку*, 26, 121–127.
4. Tomalin, B. (2019). Writing diplomatically: managing potential conflict. *Training language and culture.*, 3(2), 40–54.

Цун Ченцзюй

*кандидат педагогічних наук, асистент кафедри германських і східних мов та методика їх навчання, Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
Одеса, Україна*

Гаврилюк Ксенія

*студентка третього року навчання спеціальності 014.029 Середня освіта (інші мови (корейська) та зарубіжна література), Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
Одеса, Україна*

РОЛЬ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У МУЛЬТИМОДАЛЬНОМУ НАВЧАННІ СХІДНИХ МОВ У ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Ключові слова: *мультимодальне навчання, цифрові технології, корейська мова, педагогічний університет, інтерактивні методи.*

Сучасна освітня система все активніше впроваджує цифрові технології, що сприяють адаптації до змінних умов навчального процесу. Особливого значення набуває мультимодальне навчання, яке поєднує різні канали сприйняття інформації – текст, аудіо, відео, графіку та інтерактивні елементи. Викладання східних мов у педагогічних університетах потребує інноваційних підходів, оскільки східні мови мають унікальну фонетику, граматику та систему письма (хангиль, ієрогліфи тощо), що вимагає спеціалізованих методик.

Мультимодальне навчання базується на одночасному використанні кількох методів подання інформації, що дозволяє студентам краще засвоювати